

1100 ГОДИНИ КУЛТ КЪМ СВ. ИВАН РИЛСКИ

Съставители

Росен Р. Малчев
Константин Рангочев

ИМПРЕСАРСКО - ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА

София, 2000

Сборникът съдържа изследвания на участници в Международната научна конференция "Св. Иван Рилски и манастирската култура в Средновековна Европа", проведена на 19 - 21 октомври 1996 г. в СУ "Св. Климент Охридски". Основният акцент е поставен върху тълкуването на някои неизяснени моменти от разказа за пренасянето на мощите на Св. Иван Рилски от Владислав Граматик (1469 г.). Разгледани са и други страни от култа към Рилския светец и неговия манастир и мястото им в средновековната българска култура и българския фолклор.

Изданието е насочено към ученици, студенти, аспиранти и научни работници с интереси в областта на медиевистиката, етнологията и историята.

На корицата: Църквата в с. Бели Искър, Самоковско.
Сн. Асоциация за антропология, етнология и фолклористика "Онгъл" - София, 1996 г.

1100 ГОДИНИ КУЛТ КЪМ СВ. ИВАН РИЛСКИ

Първо издание

© Съставители:

Росен Росенов Малчев

Константин Звездомиров Рангочев

© Редактор: *Росен Росенов Малчев*

© Художници на корицата:

Росен Росенов Малчев

Константин Звездомиров Рангочев

© Издател: *Импресарско - издателска къща "РОД"*

ел. поща: *rod_sofia@yahoo.com*

Предпечатна подготовка: *ИИК "РОД"*

Печатница "Вулкан"⁴

ISBN 954-476-019-9

1100 YEARS CULT OF SAINT IVAN OF RILA

Compiled by

**Rosen R. Malchev
Konstantin Rangochev**

IMPRESSARIO & PUBLISHING HOUSE

Sofia, 2000

The book contains papers of participants in the international conference "St. Ivan of Rila and Monastic Culture of Medieval Europe" held in the University of Sofia "St. Kliment of Ohrid" on 19 - 21 October 1996. The compilers put the emphasis on the interpretations of some badly studied points of the *Translatio* of the saint's relics by Vladislav the Grammarian (1469). Also, several other elements of the establishment of the cult of St. Ivan and their place in medieval Bulgarian culture and Bulgarian folklore are focused.

The present collection of papers is intended for students and scholars interested in medieval culture and in ethnology.

On the cover: The church of the village Beli Iskur, Samokov region. Photo: 'Ongal' Association of Anthropology, Ethnology and Folklore Studies, Sofia, 1996.

1100 YEARS CULT OF SAINT IVAN OF RILA

First edition

© Compiled by:

Rosen Rosenov Malchev

Konstantin Zvezdomirov Rangochev

© Editor: *Rosen Rosenov Malchev*

© Cover design:

Rosen Rosenov Malchev

Konstantin Zvezdomirov Rangochev

© Publisher: *Impressario & Publishing House "ROD"*

E-mail: rod_sofia@yahoo.com

ISBN 954-476-019-9

СЪДЪРЖАНИЕ

- Цв. Степанов** - Планина и святост
в средновековна България: национални светци
и свети царе ... 7
- Р. Малчев** - Хипотеза за пътя на мощите на
Св. Иван Рилски от река Осъм до граг Средец
през 1469 г. ... 23
- К. Рангочев** - Антропонимът "Иван" в българския
юнашки епос (Пътят на мощите на Св. Иван Рилски
от София до Рилския манастир през 1469 г.) ... 35
- А. Ангушева-Туханова** - Разказът за пренасяне
на мощите на Св. Иван Рилски от Владислав
Грамадик: към типологията на жанровата
валентност на текстовете
за пренасяне на мощи ... 54
- М. Димитрова, Сн. Йовева** - *"Той много чудеса
е правил и прави още ... Прави още. Още наказва,
още лекува!"* (Св. Иван Рилски в представите
на две жени от граг Самоков) ... 64
- Т. Вражиновски** - Св. Јован Рилски, Јоаким
Осоговски, Гаврил Лесновски и Прохор Пчински
во македонската народна традиција ... 80
- В. Власков** - Палеогеографски особености
на хидроклиматичните и орографски условия
в района на Рилския манастир ... 91
- Н. Ненов** - Култът към Св. Марина в песенния
фолклор от Русенско ... 103
- М. Иванова** - Скинарите: тяхната *"Лествица"*
и повърхностите за изобразяване
на техните знаци ... 109

TABLE OF CONTENTS

- Tsvetelin Stepanov.** Mountain and Sainthood in Medieval Bulgaria: National Saints and Holy Kings ... 7
- Rosen Malchev.** A Hypothesis about the Road of St. Ivan's Relics from the River Osum to the Town of Sredets in 1469 ... 23
- Konstantin Rangochev.** The Anthroponym *Ivan* in the Bulgarian Oral Epic (The Road of St. Ivan's Relics from Sofia to Rila Monastery in 1469) ... 35
- Adelina Angousheva - Tihanova.** The "*Translatio* of the Relics of St. Ivan of Rila" by Vladislav the Grammarian: On the Typology of the Genre Valency of the Texts about Relics Translations ... 54
- Margaret Dimitrova and Snezhana Yoveva.** "*He has performing a lot of miracles, he performs miracles today...*" (St. Ivan of Rila in the Notions of Two Women from Samokov) ... 64
- Tanas Vrazhinovski.** St. Yovan of Rila, St. Yoakim of Osogovo, St. Gavril of Lesnovo and St. Prohor of Pshinya in Macedonian Popular Tradition ... 80
- Vladimir Vlaskov.** Palaeogeographical Peculiarities of Hydroclimatic and Orographic Conditions in the region of Rila Monastery ... 91
- Nikolay Nenov.** The Cult of St. Marina in the Authentic Folklore Songs from the Region of Rouse ... 103
- Miglena Ivanova.** Skinheads: Their "Climax" and Surfaces for Drawing of Their Signs ... 109

На светлата памет на

АКАД. ИВАН ДУЙЧЕВ